Nr. 11. Lwów dnia 12. Marca 1898. Rok XXXI. Tom LXI.

ROLNIK

ORGAN URZĘDOWY

c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Wychodzi co sobotę w objętości conajmniej jednego arkusza.
Prenumerata wynosi wraz z przesyłką pocztową rocznie 4 zł., półrocznie 2 zł. w państwie austryackiem. — W Rosyi rocznie 5 rubli srebr. — w W. Księstwie Poznańskiem 3 talary.
Redakcya i Administracya „ROLNIKA" ul. Słowackiego l. 8. II. piętro.

Inseraty zamieszczają się za opłatą 8 ct. od wiersza trzy razy łamanego, drobnym drukiem, albo za jego miejsce Przy częstszem inserowaniu oraz przy ogłoszeniach większych, znaczny rabat. Za inseraty Redakcya nie przyjmuje odpowiedzialności.
Manuskryptów nieumieszczonych nie zwraca się. — Reklamacye uwzględnia się tylko do wyjścia numeru następnego. Przedruk dozwolony tylko z podaniem źródła.

Sprawy Towarzystwa.

Uchwały zapadłe na XXXIII. Walnem Zgromadzeniu Rady Ogólnej c. k. gal. Tow. Gospodarskiego *).

Dnia 2. marca 1898 r.

I. **Rada Ogólna** poleca Komitetowi, aby wyjednał od Wydziału krajowego wstawienie do budżetu krajowego kwoty na popieranie handlu bydłem i trzodą chlewną.

Dnia 3. marca 1898.

II. W celu uczczenia pięćdziesiątej rocznicy rządów Najjaśniejszego Pana, **Rada Ogólna** poleca Komitetowi złożenie u stóp tronu hołdu, czci i wdzięczności w imieniu gal. Towarzystwa gospodarskiego.

III. **Rada Ogólna** poleca Komitetowi aby uprosił Koło polskie w Wiedniu, by przy uchwalaniu nowej ustawy o rozdzieleniu kontyngentu niżej opodatkowanego spirytusu, sprzeciwiało się wszystkim postanowieniom, które mogłyby wstrzymać rozwój gorzelnictwa w naszym kraju; aby się starało o zatrzymanie okresu 3-letniego, aby uwzględniono przy rozdzielaniu kontyngentu i te gorzelnie, których budowa ukończoną została bezpośrednio przed rozpoczęciem pierwszej kampanii nowego okresu kontyngentowego; aby za główną podstawę rozdziału kontyngentu przyjęto obszar roli dotyczącego gospodarstwa.

*) Dokładne sprawozdanie z przebiegu obrad XXXIII. Rady Ogólnej podamy w całości w dodatku do najbliższego nru. „Rolnika".

IV. **R. O.** uznając skuteczność zarazka Löfflera, jako środka tępienia myszy polnych, poleca Komitetowi postarać się u Wydziału krajowego o to, aby Wydział dostarczał tegoż zarazka, bezpłatnie, z krajowej stacyi bakteryologicznej, nie tylko gminom ale i obszarom dworskim.

V. W przekonaniu o użyteczności działania podjętego przez „Spółkę krajową dla podniesienia produkcyi i handlu bydłem i nierogacizną". **R. O.** poleca Komitetowi, by Spółkę tę i nadal wspierał radą i czynem, a w szczególności:

1. by popierał jej usiłowania w celu uzyskania dostawy mięsa dla armii.

2. aby poparł żądania co do uchylenia przeszkód w prowadzeniu dotychczasowego prywatnego przedsiębiorstwa osobnego pospiesznego pociągu do przewozu wołów, oraz co do rozszerzenia koncesyi na takie pociągi na nowe linie kolei lokalnych w Galicyi.

3. aby poparł żądania natychmiastowego wprowadzenia zapowiedzianych przez c. k. Ministerstwo kolejowe, pociągów pospiesznych dla transportu wołów, wraz z wymaganymi przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych wagonami stajennymi, jakoteż wprowadzenia pospiesznych transportów nierogacizny do Wiednia, Berna i Pragi.

VII. **R. O.** uprasza obecnego radcę ministeryalnego p. Struszkiewicza, ażeby poczynił u Rządu kroki, celem wyjednania dla ludności sprowadzającej nasiona i ziemniaki do zasiewów wiosennych, jak najdalej idących ulg taryfowych na kolejach państwowych.

VIII. R. O. poleca Komitetowi, by poczynił odpowiednie kroki gdzie należy, aby nadal w komisyach asenterujących konie, zakupujących ogiery i w komisyach t. zw. kontrolnych brali udział reprezentanci ziemiaństwa z głosem stanowczym.

R. O. poleca Komitetowi przeprowadzenie próbnej uprawy traw, analogicznie do uprawy rozmaitych gatunków zbóż i wogóle zbadania kwestyi produkcyi nasion traw pastewnych, jak nie mniej sprawę zawiązania działu nasionowego przy Komitecie, oraz zawiązania stosunków w celu sprzedaży nasion z innemi towarzystwami roln. zagranicznemi.

X. Ustępujących z turnusu czterech członków Komitetu pp. Dawida Abrahamowicza, Jana Brajera, Mieczysława Onyszkiewicza i Władysł. Tynieckiego, wybrano ponownie.

Do komisyi rachunkowej wybrano pp.: hr. Maryana Łosia, Jana Paygerta i Bol. Śmiałowskiego, zastępcą zaś p. Zdzisława Youngę.

Stosunek zmianowania do nawożenia.

(Podług Dra Schultza z Lupitz.)

1. Zmianowanie przyjęte w gospodarstwie ma stanowić podstawę dla sposohu uprawy i nawożenia, aby przez wytworzenie możliwie najlepszych stosunków fizykalnych gleby i zaopatrzenia jej w składniki odżywcze osiągnąć jak najpewniejszy i najobfiszy plon.

2. Oddawna z zupełną słusznością przez chemię rolniczą używane postępowanie, polegające na oznaczeniu wymagań nawozowych poszczególnych roślin uprawnych, i potrzeby nawozowej pewnego rodzaju gleby dla każdego gatunku roślin, należy w praktyce o tyle rozszerzyć, że całe zmianowanie stawia się jako miarę należytego nawożenia.

3. Użycie mineralnych nawozów czyto samych tylko — czy w uzupełnieniu obornika należy tak urządzić:

aby uwzględnić wzbogacenie gleby w składniki mineralne: wapno, potas i kwas fosforowy:

aby pomienione składniki mineralne były użyte w takim czasie i w takim sposobie, iżby ile możności jak najlepiej przyczyniały się do przyswajania przez rośliny składników powietrznych: wody, azotu i kwasu węglowego, wreszcie,

aby użycie tych składników mineralnych odbywało się z uwzględnieniem zachowania się fizykalnego gleby.

4. Stosownie do tego: wapno n a d a j e się najlepiej pod o k o p o w e, po których następują zbożowe, a potem strączkowe jako międzyplon lub główny zasiew.

5. Nawozenie fosforanami powinno tak przypadać, aby w s z y s t k i e g r o s z k o w e (z wyjątkiem łubinów) znalazły pełny zasób k w a s u f o s f o r o w e g o. W tym celu trzeba dać trudno rozpuszczalne fosforany (tomasynę, mąkę kostną) w ilości wystarczającej na 2 lata, pod przed plon, albo nawet pod roślinę poprzedzającą przedplon, aby umożliwić dokładne roztworzenie się nawozu fosforowego dla groszkowych. Ł u b i n y zaś nawet na ubogich w kwas fosforowy ziemiach znajdują sobie i to nie tylko w warstwie ornej, lecz i w podglebiu dosyć mineralnych połączeń fosforowych, aby się wyżywić, przez co odpada potrzeba troszczenia się o kwas fosforowy dla łubinów, wyjąwszy chyba w glebach zupełnie fosforu pozbawionych.

6. N a j w i ę k s z e j u w a g i w płodozmianie wymaga nawożenie p o t a s e m. Co do właściwych r o ś l i n p o t a s o w y c h to nie udało się dotąd jeszcze dostatecznie zbadać formy, w jakiej składnik ten odpowiednio do rozmaitych celów dobry wynik zapewnia. Tylko co do b u r a k ó w c u k r o w y c h udało się wyhodować odmianę, która znosi

Nasze obory zarodowe.

II.

Obora pełnej krwi rasy Simentalskiej w Mycowie.

Po opisanej w ostatniej mojej korespondencyi wycieczce na podgórze Sanockie, przenoszę dziś łaskawych czytelników „Rolnika“ do chlebodajnej ziemi Bełzkiej, która rodzi złote kłosy pszenicy, gdzie śpichlerze dworskie i komory włościańskie, zwykle różnem zbożem są napełnione, gdzie wprawdzie w niektórych okolicach brak łąk odczuwać się daje, lecz za to konicze bujne, a buraki pastewne olbrzymie wyrastają, gdzie widać lud dorodny, schludnie i dostatnio odziany, gdzie wreszcie chaty, budynki gospodarskie, inwentarze, płoty, studnie i sady, wykazują dobrobyt tamtejszych włościan.

Są okolice ziemi Bełzkiej, gdzie u włościan przeważa zamiłowanie do koni, lecz w ostatnich czasach i zamiłowanie do chowu bydła znacznie się rozwinęło, a to dzięki przykładowi dworów, które tutaj dużo w tym kierunku działają, dzięki oborom zarodowym i stacyom buhajów, tworzonych w tych okolicach przez Towarzystwo gosp. gal. o ile mu na to środki pozwalają.

Z pośród ziemian tej złotodajnej krainy, odznacza się w pierwszym rzędzie p. A l e k s a n d e r H u l i m k a z Mycowa wielką znajomością i zamiłowaniem w chowie bydła, a obory jego tak pełnej jak i pół krwi rasy Simentalskiej należą do liczby kilku pierwszorzędnych, jakie w kraju posiadamy.

Początek obory pełnej krwi w Mycowie, datuje od roku 1884, w którym to roku sam jej własciciel pojechał do Szwajcaryi i zakupił w okolicach Thun dwie krowy, cztery cielice i dwa buhaje pełnej krwi. Od tych kilku sztuk pochodzą wszystkie te, które dziś zapełniają stajnię w Mycowie i część stajni w Przemysłowie. Dodać tu muszę, że Myców, już w wyżej wymienionym roku, posiadał doskonały materyał żeński berneński i że sztuki te, krzyżowane następnie z rozpłodnikami rasy Simentalskiej, stworzyły tę znakomitą oborę pół krwi, która również troskliwie jak obora pełnej krwi w Mycowie, w Przemysłowie i Wyżłowie, a także w dobrach, w powiecie Rawskim położonych jest prowadzona i dostarcza wołów niewidzianej wagi, wzrostu i siły pociągowej, podziwiane ogólnie w r. 1890 na wystawie wiedeńskiej, a w r. 1894 na wystawie lwowskiej.

Jedna z rycin w dzisiejszym numerze zamieszczonych przedstawia właśnie parę wołów roboczych Bern-Simentalskich w wieku 5 i 6 lat, które n i e o p a s i o n e 2050 kgr. ważyły.

W roku 1891 uznał Komitet Towarzystwa gosp. gal. na życzenie właściciela, oborę mycowską za zarodową nie-

nawożenie naturalnemi solanami potasowemi bez szkody; nie powiodło się zaś co do innych jak drzew owocowych, winorośli, tytoniu i ziemniaków. Co do nich więc należy potrzebę nawożenia potasem w ten sposób zaspokoić, że się wedle możności jak najsilniej nawozi przedplony, aby w glebie odpowiedni zapas rozpuszczalnego potasu przygotować. Zadanie to jednak staje się tem trudniejszem im większe rozmiary uprawa tych roślin przybiera, a naj-

Z obory w Mycowie. (Patrz feljeton).

subwencyonowaną pełnej krwi i odtąd zostaje ona pod kontrolą i opieką komitetu. Co dwa lub trzy lata, stosownie do potrzeby zakupuje właściciel za pośrednictwem Towarzystwa gosp. gal. dla odświeżenia krwi buhaje ze Szwajcaryi i to zawsze buhaje pierwszej jakości, gdyż na dobrego rozpłodnika grosza nie żałuje.

Myców należy do tych majątków ziemi bełzkiej, które posiadają małą ilość łąk, a żadnych naturalnych pastwisk. Z tej też przyczyny urządził pan Hulimka przy każdym ze swych folwarków ogrodzone pastewniki, na których bydło używa ruchu i czerpie świeże powietrze, pasie się zaś tylko w jesieni po ścierniach, z wyjątkiem naturalnie buhajków, które już tylko pastewnikami kontentować się muszą.

Bydło, a mianowicie krowy, jałówki i wołki, dostają latem zielony konicz i sorgum, zimą koński ząb dołowany, buraki, grys, suchy konicz, lub potraw i stosowną ilość plew; buhajki niezmiennie tylko śrutowany owies, bobik i siano. Od wiosny do zimy przebywają te ostatnie na pastwiskach, przez zimę zaś bywają pojedyńczo na spacer przeprowadzane.

Typem krów w oborze mycowskiej jest ogromna głębokość, nadzwyczajnie niskie nogi, mała krótka i kształtna głowa, pierś szeroka, stosowna długość i znaczna przeciętna waga, która przeszło 600 kr. wynosi. Krowę taką przedstawia nam rycina na str. 87.

Mleczność w oborze mycowskiej jest zupełnie dobra, bo przechodzi przeciętnie 2.000 litr. rocznie, zdrowotność doskonała, a to dzięki zdrowej naturalnej i racyonalnej karmie, a także ciągłemu przebywaniu cieląt na świeżem powietrzu. Nadmienić tu muszę, że budynki w całym majątku mycowskim są wogóle doskonałe, przeważnie murowane i dachówką niepołomicką kryte, nadto stajnie dla bydła w Mycowie i Przemysłowie są wzorowo i hygienicznie urządzone, mają cementowe lub betonowe żłoby i takąż posadzkę, stajnia zaś w Wyżłowie, chociaż drewniana jednakże z powodu dobrego utrzymania i racyonalnego urządzenia odpływów, za wzór innym służyć może.

Obecnie stan obór w trzech folwarkach mycowskich wynosi:

W oborze pełnej krwi 1 buhaj importowany, 32 krów, 34 cielic w różnym wieku i 9 buhajków.

W oborze półkrwi: 1 buhaj importowany, 34 krów 25 cielic, 20 wołów roboczych i 60 wołów różnego wieku, czyli ogółem w oborze pełnej krwi jest 76 sztuk, w oborze pół krwi 140. Do sztuk tych zaliczyć jeszcze trzeba bydło w Mycowie wychowane, a do trzech folwarków Ulhowieckich przeprowadzone, a mianowicie 1 buhaj pełnej krwi, 40 krów, 140 wołów roboczych i 80 młodzieży obojga płci, razem 261 sztuk, a wszystkie pół krwi rasy Simentalskiej.

trudniejszem, gdy płody te całkowicie z gospodarstwa przez sprzedaż w naturze lub jako półwytwory wychodzą. W takich gospodarstwach ziemia traci ogromne ilości potasu, a że lekka gleba rzadko kiedy sama przez się w potas obfituje, przeto zwrot znacznych ilości potasu dla utrzymania urodzajności roli jest wskazany. Obfite spasanie melasy lub wywarów dozwala od biedy nawożenia tych plonów tylko obornikiem.

Woły robocze z obory w Mycowie. (Patrz feljeton).

7. Złączone nawożenie mineralne; potasowo fosfatowe jest więc koniecznie pod wszystkie groszkowe, wyjąwszy chyba łubiny, aby możliwie najwyższy trwały plon otrzymać. Zapewnia ono, zwłaszcza przy głębokiej uprawie i starannem oczyszczaniu roli z chwastów podczas wegetacyi zapomocą brony i wypielacza, dobry zbiór roślin gromadzących azot, oczywiście zawsze pod tym warunkiem, że ilość opadów nie jest za małą, a ilość ciepła i światła słonecznego nie jest za dużą.

8. Nawożenie potasowo-fosfatowe pod kło-

Od początku roku 1891 t. j. od przyjęcia przez Tow. gosp. gal. obory mycowskiej w poczet obór zarodowych do końca 1897 r. sprzedała ta obora na chów 54 buhajki i 16 cielic pełnej krwi, oraz 71 buhajków i 89 cielic pół krwi. Cyfry powyżej przytoczone świadczą najwymowniej o jakości obory, która ma już ustaloną reputacyę, tak że buhajki pełnej krwi zwykle jeszcze przed urodzeniem są w Mycowie już zamówione.

Właściwością pochwały godną jest ta, że właściciel obory mycowskiej, wydaje z niej buhajki dopiero gdy skończą 10 miesięcy i gdy już orzec można z pewnością. że przy racyonalnym dalszym chowie z danej sztuki dobry reproduktor wyrośnie.

Jak już wyżej powiedziałem, obora w Mycowie należy do kilku pierwszorzędnych tej rasy w Galicyi, a zdanie moje, które wydawać by się mogło (jako inspektora, pod którego opieką obora mycowska się znajduje), stronniczem, opieram na orzeczeniu pierwszych powag zagranicznych i krajowych na polu hodowli. W r. bowiem 1890 dostała obora mycowska na wystawie wiedeńskiej nagrodę honorową za krowy i cielice pełnej i pół krwi rasy Simentalskiej, oraz nagrodę honorową za woły robocze pół krwi, zaś wystawa lwowska w r. 1894 przyniosła tej oborze pierwszą nagrodę honorową obu Towarzystw gospodarskich za kolekcyą bydła pełnej krwi, dyplom honorowy za jałówki i buhajki pełnej krwi, dyplom honorowy za kolekcyę wołów, takiż za woły robocze pół krwi, a nadto trzy medale srebrne i trzy bronzowe.

Kończąc te słów kilka o oborze mycowskiej zrobić jeszcze muszę tę uwagę, że księga rodowodowa obory pełnej krwi jest dokładnie i wzorowo prowadzona, próby mleczności bywają często przeprowadzane i skrzętnie notowane, jak nie mniej wagi buhajów, krów i cieląt.

Ostatnim argumentem, który dotykalnie przemawia za dobrocią i racyą bytu obory mycowskiej, a tem samem za rasą Simentalską, którą wielu rasą modną nazywa, jest jej znakomity stan zdrowotny, jest czysty, a nie do uwierzenia wysoki dochód, który właścicielowi niesie, a który każdemu przybywającemu w gościnne progi mycowskie p. Aleksander Hulimka rachunkami udowodnić może.

Obecnie właściciel Mycowa powiększa stan bydła pełnej krwi i z czasem przejdzie w folwarkach mycowskich na wyłączny ten chów, zaś folwarki ulchowieckie będą dalej dostarczały sztuk pół krwi, przedewszystkiem zaś tych nadzwyczajnych pod względem wzrostu, wagi i siły wołów, z którymi chyba jakieś pojedyńcze sztuki na Podolu w zawody iść są w stanie.

Lwów w marcu 1898.

J. Zakrzewski.

sowe, idące po roślinach azot zbierających, zwane „nawożeniem z Lupitz" daje zawsze pewny dochód i ma za sobą dziś przeszło 20-letnia pomyślne doświadczenia. Dodanie nawozu azotowego jest w razie dobrze zwartego stanu groszkowych przedplonów zbyteczne, jednak w razie obrzedniego ich stanu z jakichkolwiek powodów, dodanie azotu zaleca się. Kłosowe znoszą znaczną dawkę potasu, co zasługuje na uwagę, gdy ma się przygotować zapas potasu dla roślin nań wrażliwych.

9. Wprowadzenie międzyplonów zbierających azot stanowi rozszerzenie płodozmianu, bez względu na to czy się je spasa, czy na zielono przyorywa. Zaleca się zmiana rozmaitych gatunków motylkowatych, z których każdy ma inne warunki rośnienia i powinno się dla każdej poszczególnej gleby odpowiednie gatunki uwzględniać. W ogóle dotychczas przedsięwzięte w odpowiedni sposób i z dobrem nasieniem próby uprawy międzyplonów, w rozmaitych okolicach, dobrze się powiodły; niepomyślne wyniki tłumaczą się nieodpowiedniem postępowaniem, wadliwem ziarnem siewnem lub brakiem znawożenia potasem i kwasem fosforowym. Nawet tam gdzie te ostatnie składniki dano dopiero przy zasiewie międzyplonu, odniosły one dobry skutek, jeżeli potem spadł dobry deszcz. Bez dostatecznego użycia nawożenia mineralnego nie rokuje system Lupitzowski dobrego wyniku (wyjąwszy chyba przy nadzwyczajnie obfitej produkcyi obornika); wystarczające znaczenie mineralne jest i pozostanie warunkiem pewnego wyniku.

Z obory w Mycowie. (Patrz feljeton).

10. Użycie nawozu stajennego pozostaje w stosunku do płodozmianu oczywiście takie samo jak wtedy, gdy się jeszcze nie posiłkowano mineralnemi nawozami. Użycie pod najpewniejsze i najzyskowniejsze plony, wzgląd na odpowiedni rozdział pracy w gospodarstwie co się tyczy sprzężaju i robotnika, jakoteż na szybkie użycie — pozostają jak dotąd miarodajnemi czynnikami.

11. Powyższe świadome celu zastosowanie nawozów mineralnych dozwala w wysokim stopniu wykorzystać z powietrza zasób azotu i kwasu węglowego do celów produkcyi roślin, poprawienia i zbogacenia roli w próchnicę, jakoteż zatrzymania w roli dostatecznej dla roślin wilgoci Z tego powodu lepsze lub gorsze udanie się groszkowych, zawisłe od większej lub mniejszej ilości opadów i ciepła, stanowi miarę dla ilości mających się zakupić lub w oborniku do roli wprowadzić składników azotowych. Dla wymierzenia najwyższej ich dawki miarodajną jest wilgotność gleby i podglebia, a można ją przez głęboką uprawę, przez uprawę głęboko zakorzeniających się roślin i przez wzbogacenie gleby w próchnicę uregulować; to też wysokość dawki azotu musi być w każdym poszczególnym wypadku oznaczoną.

12. Zachowując powyższe reguły może rolnik na lekkich gruntach gospodarujący koszta produkcyi swoich płodów obniżyć, w porównaniu z innymi sposobami gospodarowania.

Tłum. T. K.

KRONIKA.

Przewóz owoców i drzew owocowych. W odpowiedzi na komunikat ministerstwa rolnictwa, Towarzystwo ogrodnicze krakowskie zaprojektowało, w celu ułatwienia przewozu produktów ogrodniczych, aby koleje przewoziły tak owoce, jak krzewy i drzewa owocowe, — zamiast jak dotychczas pociągami towarowymi, pociągami osobowymi,

a opłatę wymierzały wedle taryfy dla pociągów towarowych. Ułatwienie to wprowadzono już dla produktów ogrodniczych w Rosyi, Francyi i Niemczech. W Austryi zaś korzystają już z podobnego ułatwienia taryfowego produkty nabiałowe. Żądanie Towarzystwa ogrodniczego jest najzupełniej słuszne i powinno być uwzględnione.

Odpowiedzi od Redakcyi.

P. L. St. w Wojtkówce. Nie radzimy sprowadzać nasion z Węgier — bo nie zawsze pewne i szybko zwykle się wyradzają, wyjątek stanowi pszenica „banatka“ ale i ta musi się u nas dopiero przez kilka lat zaaklimatyzować.

Do dzisiejszego numeru dołącza się Cennik nawozów sztucznych.

Ogłoszenie.

Wydział powiatowy w Cieszanowie kupuje ziemiaki dla ludności klęską nieurodzaju dotkniętej, sprzedający zechce podać **cenę loco stacya kolei żelaznej, ilość cetnarów metrycznych i gatunek ziemiaków.**

Sprostowanie.

W numerze 9. w tabeli plonów ziemniaków w Bołszowcach zaszły następujące omyłki:

Pod liczbą	6	w rubr.: Średnio z morga	zamiast	111,	ma być	92· q.
„	11	„ „ „	„	15·8	„	14·8 „
„	15	„ „ „	„	86	„	87· „
„	17	„ „ „	„	163	„	103· „
„	19	„ „Skrobi z r. 1893‘	„	27·8	„	17 8 „

Wiadomości handlowe.

Lwów, 4. marca. Pszenica 10·80—11·30, żyto 7·50—8·—, owies 7·——7·25, jeczmień 6·25—6 75, rzepak 11·——12·—, groch 6·75—7·— wyka 5·75—6 25, bobik 6·——6·50, hreczka 7·50—8·50, kukurudza 6·——6·10, chmiel za 56 kg ———, koniczyna 38—45, tymotka 16—20 spirytus paritas Tarnopol gotowy 17·50—18·50, na termin 15 50—16·—

Bank rolniczy we Lwowie.

Bydlo i świnie.

Wiedeń. 1. marca. Na targ nierogacizny przywieziono ogółem 7.769 sztuk świń, miedzy temi 4.113 świń galicyjskich. Ceny za tuczone świnie węgierskie od 53 do 54, za galicyjskie młode świnie od 35—44 ct. za kg. żywej wagi. Tendencya ożywiona.

Odpowiedzialny redaktor *Dr. Kazimierz Miczyński.*
Nakładem galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Do dzisiejszego numeru dołącza się cennik drzewek Juliana br. Brunickiego.

Fabryki dachówek w Niepołomicach i Kołomyi

mają znaczne zapasy **doborowych dachówek**, oraz wykonują roboty **krycia dachów** własnymi robotnikami.

Gwarancya wieloletnia za doborowy towar i dokładnie wykonane pokrycie a ceny tak za dachówkę, jako też za gotowe pokrycie najtańsze.

☞ Cenniki i okazy darmo.

Listy adresować prosimy do zarządu **fabryki dachówek w Niepołomicach lub Kołomyi.**

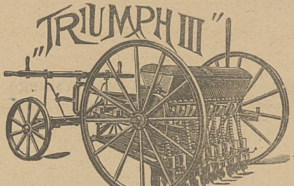
1—26

Najnowszy, patentowany, uniwersalny, dokładnie pracujący

1—26

Siewnik rzędowy

sieje **pod gwarancyą zupełnie jednostajnie bez wymiany** kół zębatych, **bez nastawiania** skrzyni, tak na **równinie**, jak i na **spadzistych stokach**, tak **pod górę**, jak **i w dół.** — Dostarcza się na próbę i pod gwarancyą. — **Ceny świeżo znacznie zniżone.** — Tysiące poświadczeń. — Obszerne cenniki gratis i franco. **Na konkursach siewnikow**: 1895 r. w Litowicach pod Pragą: Najw. nagroda: Dyplom honorowy. 1897 r. w Saaz: Pierwsza nagroda: Państwowy medal srebrny.

Oryginalna amerykańska kosiarka łańcuchowa „JONES"

z bezpośredniem przeniesieniem siły, z belką zębatą **do podnoszenia.**

! Bez hałasu !

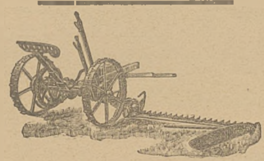
! Bez straty na sile !

Bez kół trybowych,

które się łamią i zużywają, „JONES" staje się przez to **najprostszą, najtrwalszą i najlżej** idącą

KOSIARKĄ

na świecie.

Szerokość cięcia 4' 6". Ręczna odkładnica do sieczenia zboża.

Fabryka maszyn rolniczych

JÓZEF FRIEDLAENDER

Wiedeń II./7. Dresdenerstrasse 42—46.

Tadeusz Cieński w Drohiczówce ma na sprzedaż nasienie koniczyny białej i czerwonej bez kanianki. Także pszenicę przewódkę do siewu wiosennego. Również konie wierzchowe wieku cztery i pięć lat, miary od 15—16. Adres: **T. Cieński**, *Drohiczówka*, poczta *Latacz*, stacya koleji *Buczacz.* 3—4

Koniczynę czerwoną wolną od kanianki sprzedaje po 38 zł. za 100 kilo. **Ziemniaki „Taczały i Piasty"** po 1 zł. 70 ct. za 100 kilo. — Loco stacya i o. p. Lipica dolna. — Zarząd dóbr w Wojtkowej. — Próbki franco.

Folwark Sosolówka poczta Ułaszkowce ma na sprzedaż **owies „Lancaster"** wczesny i bardzo plenny po 11 złr. w. a z workiem i dostawą do stacyi Czortków za 100 kilogramów, oraz olbrzymią **„hreczkę japońską"** bardzo wydatną na krupy po 10 zł. za 50 kilgr. z workiem i dostawą do Czortkowa.

1—3

Mam zaszczyt donieść, iż **fabrykę moją nawozów sztucznych** przez parę lat wydzierżawioną, od Nowego Roku na nowo objąłem i **technicznie poprawioną oraz nowymi przyrządami uzupełnioną**, prowadzić będę pod firmą:

St. Ostaszewski i Sp

amerykańska parowa kościarnia w Klimkówce, poczta i stacya Rymanów.

AGRONOM z wyższem teoretycznem i praktycznem wykształceniem, poszukuje posady zarządcy. — Poręczenia ze strony wybitnych obywateli na żądanie. — Adresować proszę: Zarząd dóbr Pawełcze op. Stanisławów. 2—4

Zateckie sadzonki

świeże i wybierane dostarcza po 6 zł. za 1.000 sztuk znany dom komisowy chmielu:

J. O. Seelenfreund Lwów.

Oraz poleca wszystkie przybory, płótno, jakotęż druty telegraficzne w dobrym stanie po 9 zł. za 15 kg.

W dobrach Bołszowce

stacya kolejowa, pocztowa i telegraficzna w miejscu, są na sprzedaż do sadzenia następujące gatunki jadalnych i wysokoprocentowych kartofli: Piast, Ozimek, Taczała, Zagłoba, Ostoja Dołęga, Gorzelniak, Atheny, Reichskanzler, Lech, Leliwa. Zawisza, Hertha, Imperatory i Weltwunder po cenie **3 złr. za 100** kg. netto loco stacya kolejowa Bołszowce. Biorącym pełny wagon tj. 100 ctn., o 10% taniej. Worki policza się po cenie targowej. — Zamówienia przyjmuje *Zarząd dóbr* **Bołszowce.** 4—6

Zarząd dóbr w Hulczu

poczta w miejscu, stacya kolei Bełz, ma na sprzedaż konia 4-letniego, wałacha, miary 15¼, zaprzęganego, ciemno-różowego, szpaka, pół krwi anglika po Strongu i ze swojej obory zarodowej pół krwi rasy Simmenthalskiej 4 buhajki w wieku od 8—12 miesięcy. — Bliższa wiadomość u zarządu dóbr. 4—5

Mieszanki traw

na łąki, pastwiska i gazony, złożone z czystych i najlepszych nasion dostarcza

Bank rolniczy we Lwowie.

NASIENIE

koniczyny, bobiku, wyki, żyta jarego, grochu, jęczmienia i owsa, również owies obroczny zakupi w większej ilości

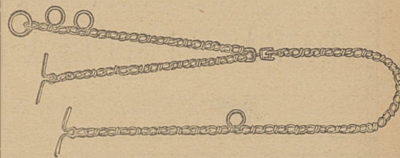
Zarząd dóbr Jureczkowa

p. Krościenko koło Chyrowa.

Amerykańskie patentowane

Łańcuchy stalowe bez spajania.

Więcej niż podwójna wytrzymałość w porównaniu do łańcuchów spajanych. **Mocniejsze, lżejsze i tańsze** niż jakiekolwiek inne łańcuchy.

Świadectwa i cenniki gratis

Towarzystwo akcyjne **„STAHLWERKE WEISSENFELS"** przedtem **Goeppinger i Sp. Weissenfels w Krainie górnej.**

„Można dostać w każdym większym handlu żelaznym".

Kreolina

niezawodny **środek leczniczy i ochronny** przeciw zarazie **pyskowej i racicowej**, przeciw **grudzie** u bydła, **koni i psów**, przeciw zarazie kurzej. Wypędza wszystkie pasorzyty **zwierząt domowych i drobiu**; chroni **winnice**, młode **zagajniki i szkółki drzew** od gąsienic i szkodliwych owadów, jakoteż od **zajęcy**. **Przesyłki na próbę 5 kg. brutto, wysyła wszędzie opłatnie po cenie 2 fl. 75 ct. Podobnież Lysol 3 zł. za 5 kg.**

I. austro-węgierska Fabryka KREOLINY w Deutsch-Wagram koło Wiednia.

1—24

Trawę miodową
(Holcus lanatus)

ze zbioru 1897 z gwarancyą za czystość i siłę kiełkowania — dostarcza w miarę zapasów

BANK ROLNICZY we LWOWIE

po zł. 21 za 100 kilo z workiem

Jeden korzec z workiem kosztuje **3 zł.** Przy zakupnie **naraz 10** worków dodaje się **bezpłatnie dwa korce.** — Tylko wczesne zamówienia mogą być uwzględnione. 4—6

Nasiona, nawozy sztuczne

Dom rolniczo-produkcyjny

ERNESTA BAHLSENA W KRAKOWIE

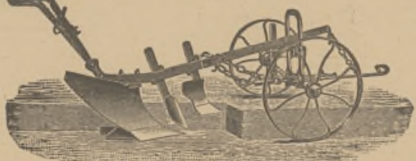
Biuro I-sze (nadawcze) ul. Karmelicka 21. Magazyny 23.

Firma kontrol. według norm stacyi roln. w Dublanach i Wiedniu.

WAŻNE WIADOMOŚCI

zawiera mój **katalog rolniczy i ogrodniczy**, którego proszę zażądać. 4—10

Znakomite pługi

uniwersalne i do głębokiej uprawy, ze stalowym grządzielem ⊓, samochody, z czepigami do nastawiania i blachami pancernemi.

! NOWOŚĆ!

PŁUGI WIELOSKIBOWE, uznane za najlepsze.
BRONY POLOWE CZŁONKOWATE.
BRONY ŁĄKOWE DO MCHU.
WAŁKI TRÓJDZIELNE i POJEDYNCZE.

Konstrukcya z r. 1898.

UMRATH i SPÓŁKA

FABRYKA MASZYN ROLNICZYCH, KOTŁÓW i ODLEWARNIA ŻELAZA **w Pradze-Bubna**

Filia: Lwów, ulica Gródecka l. 61.

ODDZIAŁ ROLNICZY

Związku handlowego Kółek rolniczych

w Krakowie, ul. Pijarska l. 4., z filią w Rzeszowie, ul. Trzeciego Maja l. 7.

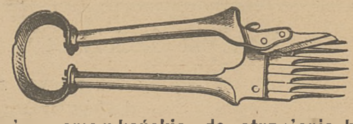
poleca na nadchodzący sezon wiosenny:

Nasiona gospodarskie, warzywne i ogrodowe,
Nawozy sztuczne
Maszyny i narzędzia rolnicze

pod gwarancyą najlepszej jakości, po nader przystępnych cenach i pod korzystnemi warunkami spłaty.

Cenniki rozsyła się na żądanie darmo i opłatnie.

Oddział rolniczy kupuje także **wszelkie nasiona gospodarskie** wyborowej jakości po **najwyższych cenach targowych** i podejmuje się **sprzedaży komisowej nasion** na rynkach krajowych i zagranicznych. 3—6

Nożyce amerykańskie do strzyżenia bydła złr. 2·20. System ten, który od wielu lat sprowadzam, okazał się najlepszym ze wszystkich wyrobów.

Nożyce francuskie do strzyżenia koni złr. 2·50 i 3·20.

Kółka do nozdrzy na buhaje 30 ct.

Dzwony metalowe na sygnaturki, o dźwięcznym, pełnym tonie. w różnych rozmiarach za kg. złr. 1·80.

Narzędzia kowalskie w doskonałych gatunkach: miechy, kowadła, śrubsztaki, sznajdyzy, pilniki.

Okucia do kuchni: płyty, bratrury, kociołki, całe urządzenia, po cenach możliwie niskich.

poleca

ANTONI HALSKI

handel żelazny we Lwowie, pl. Maryacki l. 9. Osobny magazyn mebli żelaznych na I. piętrze.

Trawa miodowa
(Holcus lanatus)

własnego zbioru z obszaru dworskiego **Borówna**, nasienie świeże i pewne na grunta suche lub mokre, zupełnie liche, na pastwiska wyborna roślina raz zasiana, trwa kilka lat. **Jeden korzec** wraz z workiem kosztuje **4** złr. w. a., przy zakupnie naraz **10 korcy** dodaje się korzec bezpłatnie; na wagę **100 kg. 26 złr.** Zamówienia uskutecznia **J. Bulsiewicz w Bochni.** 5—6

Handel herbaty kawy i wina

Jana Stachiewicza

we Lwowie, ul. Teatralna l. 8.

poleca najlepsze gatunki **KAWY**:

Ceylon	perłowa najprzed.	1	08
„	najprzed. grubo-ziar.	1	12
„	„ średnio „	1	08
„	„ drobno „	—	90
Cuba	„ grubo „	1	08
Jawa złota	grubo-ziarnista	1	08
Mocca	prawdziwa arabska	1	—

Przy odbiorze kawy naraz 5 klg. opuszczam na kilogramie o 4 ct. taniej bez różnicy gatunku, albo odsyłam franco do ostatniej poczty, nie licząc nic za opakowanie. Wszelkie zamówienia z prowincyi uskutecznia się odwrotną pocztą. 9—13

Ziemniaki nasienne 2000 korcy **Topaz** dały 120 korcy z morga w przecięciu przy 21·8% skrobi, dojrzewają z początkiem września i **Piast** dały 106 korcy z morga przy 23% skrobi, dojrzewają z końcem września. Obydwa gatunki uprawiane na większej przestrzeni i w zwykły sposób, bardzo trwałe do przechowania, cena zł. 2·80 (bez worka) loco stacya **Sokal**, na wiosnę. 4—5

Z Drukarni „Dziennika Polskiego“ ul. Sobieskiego l. 16. pod zarz. Franciszka Katnera.